

градскы стѣны съ Симеона великаго, кой добывшь извѣстие за Мацарское движение унуждилъ са да остави Царыградъ и да прати Бомна противъ Мацары. Юще видимъ отъ тѣсь пѣсны чи Бомнъ са избралъ за главны воиводѣ въ градъ Раково и чи избирание ставало общенародно. Въ послѣднаѣ пѣсенъ има изоставено нѣщо си и входи друго има Стомнъ, за това са гудихъ измежду капчици, да са знаи чи не е пълна. Азъ ѣ обнародовахъ какъ то ми е проведена отъ вышешоманѣтаго господина. Раково же е между Сливенъ и Котиль, малко днѣсь селце, нѣ на около му са нахождѣть много старини, и за него има много попрѣданиа въ Котиль и Сливенъ, а вѣрное, чи той старъ градъ, кѣту са развалиль, населиль днѣшны Сливенъ и Котиль.

- 38) Страннаѣ рѣчь *мантиса* замѣнявамы съ старо-българскѣ нашѣ народнѣ *турпанъ*, основаѣще са на еднаѣ народнѣ Българскѣ пѣсенъ и пословицѣ. Въ Ладины пѣсны, пѣмыа въ призникъ св. Лазара, кой е замѣнилъ Ладино има, кога ходѣтъ малки момичета да *лазарѣхътъ* или по-право *ладувѣтъ*, пѣе са и слѣднаѣ пѣсенъ:

Сиви мои гълѣбци,
 Дѣ сти вы лѣтали?
 По царювы дворы!
 Що ни царъ работи?
 Бѣ излѣзаль отколѣ
 Царъ съ воиницы на поле.
 Пѣприще си гонѣше,
 Храненъ конь ѣздѣше,
 Дълго копье вѣртѣше,
 Мѣдны щити ломѣше!
 Що царица тѣкмѣше?
 Въ станъ царица сѣдѣше,
 Царю *турпанъ* тѣчѣше.

А пословица са е съхранила между Българьмъ по слѣдному начину: кога искахъ да кажѣтъ нѣкому си, чи нѣще добые нѣкожъ си голѣмѣ награда, казвѣтъ: *то ще та ублѣкѣтъ съ турпанъ*, а по нѣгде си прибавѣтъ и *царскы*. А то ще кажи съ другы рѣчи, съ това що чинишь ты, не са надѣи чи щѣтъ та *направи царь*.

Нека разглѣдамы и словопроизведение на таѣхъ рѣчь, да не бы нѣкои си мѣдрецъ ѣ зѣлъ за татарскѣ корена рѣчь ѣ е *тур*, кои значи извышение. *Туръ* значи и *кули*, по турскы. Ные имамы на Българскы языкъ рѣчь *туримъ* — гуждамъ отъ горѣ, и трупамъ и *трупъ* — чьловѣчьское цѣло тѣло исправено на горѣ, *торъ*, прѣсть, кои са турѣ на повѣрхность земы да са нагои, и *натурвалъ* т. е. правѣхъ земѣ да стани по силна. Отъ сичкы тыа са види чи таѣ рѣчь е старо-българска и има значеніе: *гудено отъ горѣ*, извышено, а знаино е чи царскаѣ дрѣха *турпанъ* (мантиса) е врѣхна дрѣха, кожъ е облачилъ царъ врѣху другы си дрѣхы. Отъ послѣ въ книжевны българскы языкъ са вижда та рѣчь замѣнена съ *багрѣкницѣ*, т. е. дрѣха направена